

САНА ОПОХ

Сыаната
3 хэрчү.

Пятилетка бастабы кыстыга

**Сүөһүгэ — инэмтэлээх,
тотойу аһылыгы!**

ХАРДАТА—ӨЛГӨМ ҮҮТ

рооччулар кыяманы
даак үдөлөрүн түмүтөр
ыяныныксыгтар З. Мо-
настырева, В. Кривошап-
кина, Е. Эверстова, А.
Тихонова уо. д. а. бы-
лааннамыт кирбилэ-
рин апартауылар, Фер-
ка урдүнөн бирдөн Фу-
ракнай ынахтан 1616 кг
үрүн илтэ ынан сыл-
даабы былаан Тыз ха-
наайыстыбатын уонна
астыыр промышленность
үдэлитерин күнүн көр-
сө толоруллубута. Отде-
ление урдүнөн күнүтө
валовойунал 5 ц үүтү-
нар.

Тутуу
бытаарда

Эбиз: абылыкка анаан дүлдү кырбатыллар эрери кормокухиялар кыам-талара кыра буолан сизге туһаныллыбат. Үлэли турар дүлдү кырбыыр агрегаттар сотору-сотору аадыналлар. Сайыгыны ыйдарга общественность кууһунэн бөлөмзөмөт былах уосна дабыкта саппааһа сүөһүгэ сизтиллэн бүттө. Ог, биллэрин курдук, быйылгы кыстыкка кырымчыын. Аяктара мөлөвүттөн Лампа уонна Уһун Алаас фермаларыгар 20 сүөһү быстар мөлөх туруктаахтар. Ити сүөһүлөр аналдаах комиссия акталаан туспу радионга туруоруллунулар. Отделение үрдүнэн күнгө 300 кг үүт, биридин фуражыга ынахтан 2,3 кг үүт ынаар. Бу олус мөлөх көрөрүү.

Сүдхүтээн бородууксуйзны былыи намтааһына Уһун Алааска кормоцех тутуута бытаарбытынан уонна улаһит илин тий-бэтээнэн баһаарылаар. Кыстык баччатыгар диэри 3 мяныкысыт косто илин. Шефтаэх тэрияттэр ула-һит илинэн көмөлөс-пөтүлэр. Отделение мяныкысыттары бүгүн боруобаланыахтаах ити сыах бородууксуйа биэр-рип кэбалаар. Кормо-цехка Г. Г. Тимофеев са-лалтатынан: Ат Уулаппы уонна Уһун Алаас фер-маларыгар аһаан 12 тонна өбүн аһылык күн ахсын оһоһулуо.

Н. ПОСЕЛЬСКАЯ.

Коллектив чилимизне, сүбөлөпкө баран, үлө күнү ички сменада хайытан үлөжиртө быһаарынылар. Вастакы смена сарсыарда бизе чаастан күнүс иккитэ, иккис смена күнүс иккитэ

Төлөй Дирингизээди от-
деление соххоз валовой
үүтүгөр күнінэтэ 960 кг
өбөр, биридди фуражнай
амцаантат ортодунан 3,5
кг үүтү ыыр.

Отделениера общест-
венная сыну кыстыгар
совхоз комсомолцэра
билэр-костер көмөр
онороллор. Ол курдук,
Кындай баргыздэттигэр
«Толон» ферма хотону
сыбаанына Хатылы,
Волтого комсомолцэра
Т. Герасимова салат-
тынан үлээтиилэр. Су-
буотунуука активнай
кытыыны ыбыт В. Ко-
коринара, Н. Татарни-
нара, С. Быгановна, И.
Картузовка уо. д. а. фер-
ма үлэһитэрин махтал-
лара ылахан.

В. МОНАСТЫРЕВ

Көрдөрүүлөр өсөсү үчүгөй буолуохтарын фермаларта уу баһыллыыкка кааһыны надымга устата эбин аһылык өскүһүл дубатада танныары тарта. Сэтинини 23 күнүгэр Мугудайтан мазин уу баһар массасына 3 рейси өскөрөн барда. Ол фермалар күн-көтө маадылар ууларыгар ыраабынан тийибэт. Сүөһүлэр таһырды уулуулар. Отделение уу баһар массасынаты, оноһулунарына даһаны, сүүрүгүгэр бензинэ суох, Бензин суох буолан ыамыт үтүт отделениега баһытүгэр астанар буолла эрэри, олохтоох үтүт аһыгыч касте илик.

А. ПОГОВИШЫН

● *Сизэрнэ уонна Өтүйэ доҕордохуулар*

Шөфтэһии дуогабарын түһэрсэ

Сотуртаарыта Карл
Маркс аатынан сов-
хозка нэдиэлэ айы-
ыстыллар Сүөсүлүт
күнүзүрттэн биэрдэс-
тэригөр Ыраак Не-
рионгриттан сылдыар
күнүлү ыаллыттар

кыттыны ылылар,
Делегацияда—үһүөлэр.
Салай а а ч ч ы л а р а—
«Якуттоль» холбоһун.
Неронгритаары «Рез-
монтой» управле-
нияны начальнига,
«Бочуот Знага» орден

кавалера Н. А. Чаус-
сковский. Ити кун
капиталер Тонургастээх
ферматанар, совхоз
срүмүгүнүүр мастер-
скойугар сымалын сүе-
сүбүттэри, рабочайда-
ры, тыа сирин дьонун
кытта ирэ-хоро көп-
сөттүлэр. Түмүтөр бө-
йөздэрин коллективна-
рын аатыгын совхо-
ну кытта шифтелин
дугабарын түһэри-
тизэр.

Снимоктарга: (ханастан) малдыгтар
Е. П. Колбасников,
Н. А. Чаусскийский
уонна (унатан баста-
тык) С. А. Луком-
ский совхоз директо-
ра В. К. Ефремовы,
хайаайыстыба чулуу
улаһынтера А. А. Се-
далищевы уонна Х.
С. Дьячковскаяны
кытта; Тонгургастаах
ферманын старшайа
В. С. Барашкова С.
А. Лукомскийга фер-
ма улетин билимин-
нээнэ.

II. Окончание фотопериода

Народнай
хонтуруол
спраницама

Дьон-сэргэ кырабы харабынан

КӨДЬҮҮҮ ДЬАҕАЛ

Народнай хонтуруол «Чурапчы» совхозтаагы группалар алтынны ый-га кыбылларга уонна ко-дуһаа турар кэбинилээк оттору хонтуруолуур бэ-рээдэтин мээрэйдээһини ыйтылар. Сайын оту ту-тууга анаан комиссиялар үлэһэбит буоланнар, от кэмэинэр халбаһаа-һыт суох.

От, комбикорм орос-куоттаныйларгар, ха-раллыларгар бэрэбиэр-кэлэр сотору-сотору ы-тылаллар. Ол да иһин миэстэлэргэ тардыны баара көстөр. Орду кы-былларга бэрээдэк бала-ча тубуста. Оту, комби-корму иуорманы таһынан ороскуоттааһын таһаа-рыллыбата.

ДЬАҕАЛ

Биллэрин курдук, сү-һүгэ эбии аһылыгы учу-гайдык бөлөмнөөн сити-ураты суолталаах. Ма-ныаха группалар этилэ-рэ, итэҕэстэри туораты-га быспыт болдохторо уһатыллан, умнуулан кэ-мингэр толоруллубаах хаалаллар. Бэрэбиэркэлэр көрдөрөлөрүмүн, бары фермаларга бүгүн эбии аһылык—убаҕас кеннэ-рбө. Оттон дүлбаны, ла-быктаны, былаҕы сити-и ханныктык эмэтик тэри-лэн иһэн тохтоон хаалар. Соророр уу баһыллыбат, соророр дүлгэ кырбамат, соророр үлэһит суох аа-тырар. Ити барыта бэйэ-тэн, тэрээһинтэн тутулук-таах биричиинэлэр. Ма-ныаха отделениелар уп-

ТУТАТА

равалюшайдара, биригэ-дирдэр үлэһиттэн ту-руоруллубут учаастак-тын иһин эппиэттээһи күү-һүрдүөхтөр. Тэрээһини үлэ бытааран, совхозка быйыл хас отделение ах-сын үлэһиттээх кормо-кухиялартан Арысалааха уонна Сыланга эрэ са-гардыны боруобалары бар-дылар, тигинэччи үлэһит, бороууксууһу толору ымактарынан биэрэ илик-төр.

Группа Мындааайыга тизлэн кэлэр комбикорм хараллытын, ороскуотта-һыгытын хайыс да сыһын хонтуруолга тутар. Быйыл тизлэн кэлбит 500-чэ кууллаах комбикорм биз-рэккэ таах сүөкэмнито группа ороһуутунан дьа-

БЫҔААРАР

һалдыбыта. Ылсыы, ту-тууу докумуонугар сыы-һа-халты, ситэ учуоттам-матх суох буолбатахтар. Мындааайытаагы ыска-лаакка быйыл группа бэ-рээдэрин 2 төгүл ыт-та. Анал ыскалаты ту-руорсан аһатта, тустаах боппурос совхоз дирек-циятыгар көрүлүнэ, ма-териальнай эппиэттээх дьон учуоту, отчуотунаы бэрээдэктислэригэр би-риккээ таһаарыллына.

Билиги ытар үлэһит-битигэр группалар пред-седателлэре коммунистар Арысалаахан И. Д. Ка-женин, Сылантан П. Г. Макаров, Килэикиттэн Н. В. Потанов, совхозтаагы группа чилиэһинэрэ, спе-циалистар С. С. Федоров, С. С. Осипов, Н. Д. Со-

Уматыкка—

учугэй учуоту

«Сельхозхимия» хол-боһук сүрүн экономика-най көрдөрүүлэргэ пяти-летка бастагы сыһына-бы быһааныларын эри-дэхси толорон иһэр. Ав-томашиналар уонна трактордар технической бөлөмнөрө туһааннаа-һын 91,3—90 бырыһаа-һа тэриллиһинэ. Ити—балаҕа үрдүк көрдөрүү.

Ол эрэри, олохтоох народнай хонтуруол груп-патын уонна комитет от-туттан этикэлэр кинир-лэрин үрдүнэн, уматык уонна оһуноххуур ма-тырыйааллары туһа-һыны бэрээдэктэһин-нэ үлэ тупсарыллыбата. Путевой листтэри тол-ору уонна эмигэр тут-тарыы ситэти суоһуттан уматык быһа холоон механизатордар тыла-рынан ороскуоттааһын таһаарыллар. Автомаши-налар спидометрдарын көрдөрүүлэрин учуот-туур сурунаал олохто-мот. Техниканы бос-бат-тах туттуу түбэстэлэ-рэ суох буолбатахтар. Пред-приятие материальнай ба-датын ханатыы боп-пуроска олус быһаан-тык быһаарыллаллар. Ол түмүгэр 14 автома-шина оройуон киинэ-аҕын тэриэлэлэрин та-рактарыгар туруорул-лаллар.

А. СИВЦЕВ,
совхозтаагы народнай
хонтуруол группатын
председателя.

ТИРИИ—БУ УП-ХАРЧЫ

Оройуон совхозтара сыллата элбэх тириини госуларствога атыһылы-лар эрэри, ол үрдүк хаачыстыбалаах буолу-тутар ханнык да үлэ ы-тыллыбат, ирдэбил ту-руоруллубат. Стандарты тутуспаттан сайынны кэмнэ өлөрүлүбүт сү-һүгэ тириилэрэ тиирил-либэккэ харчаччы хата-лар. Бүтэй сирдийиттэр миэ-бырадан хатарыы үгэһэ сылтан сыл сал-данар, туустаан, тиирэн куурдуу кимтэн дайы-тыллыбат.

Бир улахан көтүтү-һүн сүөһүтү өлөрөр ба-ры аналлаах пуун-нарга, ыйааһыннар баал-ларын үрдүнэн тириини ыйааһын, суортааһын тэриллибэтэ буолар. Эт-түт комбинатын бух-салтериятын буруйуан үрдүк хаачыстыбалаах тири-иһин материал-най интэриэһи үрдэти-нэ үлэ эмнэ барбат.

Быйыл сүөһүнү кү-һүнүгү маассабай өлөрү-үһүннэ эт-түт комбина-тын киин бойнятыгар совхозтар кылаабынай советхиттарын, вет-врачтарын, сүөһүнү өл-өрүүгэ аналлаах комис-сиялар председателлэрин, приемчиктары мунуһан семинар ытыллыбыта. Оно тириини таһаста-һынна сана балаһыан-налары кытта билиһин-нэрииттэра. Балаһыан-һада бастагы суортаах сырьену туттарыы иһин 50 бырыһыанга диэри эбии төлөбүрү олохтуур-га, маһытах суортаах иһин 30 бырыһыанга тииһэ төлөбүрү наһа-тарга быһаарыллыбыта. Бирдэ санаан көрдөхкө, үрдүк хаачыстыбалаах сырьену туттарыыга ула-хан туһалаах сүбө-ама бэриллибит.

Бир ыраахан балаһыан-һаны кеннөрүүгэ сэр-тэр үлэ барбыт курдук. Ол үрдүнэн онносор киин бойняда бэйитигэр быйыл туох да улары-бата. Тириини сүөһүгэ быһааһын тэһитэ бы-һыһын, диригитик хайы-га сотууу тэһэ, үрдүтэр эти эттээн тириини ха-һыта сыһыны түбэтэ-лэре үгүстүк таһаары-лыһыһылар. Кэлин хон-туруол күүһүрдүлүбүтүн кэмнннтэн эрэ тири-и үрдүтэр эттэһин тохто-дубута. Ол эрэри тогу-та-хайыта быһыһытан элбэх тири-и хаачыстыба-тын сүтэрдэ. Түмүгэр бир да тири-и бастагы суортааһыннар барбата. Сүрүннээн үһүс-төрдүс суорка туттарылыһыһылар.

«Чурапчы» совхоз Сы-лантыгар сыллаах кэмтэ өлөрүлүбүт 60 сүөһү тириинин консервала-быттар да, бир да стан-дарка эппиэттөөрдик оһоһуллабыта. Эрилик Эристин Чамарыгар 60 убаһа тириитэ бэ-рээдэһиннэ 70 быры-һыаннара стандартасу-ордунан, онтон ордукара үһүс-төрдүс суордунан туттарылыһыһылар. Ол эмнэ сүлүүгэ болдомто ууруллубатыттан буолар. Бэрэбиэркэ ытыллы-быт сирдэриттэн арай «Мындааайы» совхоз тутар пуунугар сүлүүгэ ирдэбил туруоруллубута, аһыттартан хаачыстыба өтүтүнэн ордукара көһүнэ. Мөһүнэ тириини харай-га ыскалат да баар.

Ынах сүөһү, сылгы ти-риинин үрдүк хаачы-стыбалаахтык туттарыыга народнай хонтуруол группалара эмнэ болдом-тогу туһайахтаахтар. Ол элбэри быһаарыан сөп. Мантан кыһын, ор-

дух тыһыны кэмтэ, ти-риини сүлүүгэ дефект-эри таһаарбат иннитан сүөһүнү өлөрүү кэмнэгэр бэрэбиэркэлэри ыттан сүлэччилэргэ чопчу эппиэттээһи туруоруохка. Тири-и хаачыстыбатыгар бэрэбиэркэлэри ыттан, түмүгүн отделениелар советтарыгар, совхозтар дирекцияларыгар туруо-ран быһаччы дьаһаллары ыларыахха.

Биллэрин курдук, оро-йуонга сүөһү кеннүүнэн өлүүгэ үгүс. Ол тири-ини туһаа таһаарыыга быйыл да үлэ үтөлэ-бэтэ. Ити бир үкүн ти-риини учуоттааһын, олохтоомут балаһыан-һада сөп түбэһиннэрен ороскуоттааһын кылаа-батыттан таһсар. Тири-ни суортааһын, марки-ронкалааһын, харайыы үгүс сирдэргэ тэрилли-бит. Онуоха сөптөөх ыс-калаттар, сарайдар да суохтар. Тири-и аһа-һа халлаан аһыгар туох да сабыата суох быраһыл-лар.

Иһикитин ынах сүөһү-дэ, сылгы да тириини бир да хааларбакка туһаа таһаарыы соругу тутар. Итиччэ, туох ханнык иһинэ, учуот уонна отчуотунис туру-гун тупсарыахха, тири-и хаачыстыбатынан иерон сүлэччилэргэ төлөбүр олохтоохка наада.

Тири-и курдук сыла-лаах сырьёга суолтаны биэрэн бастагы таһас-тааһын хаачыстыбатын тупсарыы уонна хара-һыны үчүтэйдик тэри-иин—совхозтар, сөв-до-уопкалыыр тэриэлэлэр бочумнаах соруктара.

С. СМЕРНИКОВА,
народнай хонтуруол
оройуоннаагы коми-
тетин инспектора.

СОҢУ САБАЛААҔЫН

Бахсы сельсоветын иһинээри народнай хон-туруол группата испол-комунан бигэртэтиллибит быһаан быһыһынан үлэһит.

Үлэ коллективтарыгар дыксиниһинэ, бэрээдэк туругун хонтуруолла-һын күүһүрдүлүнэ. Бирдннээн дьону кы-та үлэ сөргөһөйдэ. Со-циалистическай бас би-лиһин быһыны-тогууу-утары бэрэбиэркэлэр үтүстүк ытыллар буол-дулар. Үлэһимккэ ытыллар дохуоттары ытары охсугуу саһаан-на.

Сотурутаагыта элек-троэнергияны туһаныыта бэрэбиэркэ ытыллына. Оно 25 ыал электроэнер-гияны туһаныы иһэн тө-лөбүр болдохторун ту-тустатахтара чуолкай-ланна. Ол биричиинэлэ-рэ эбии болдохтор бй-һылыһыһылар. Бирдн-нээн ыалдар хотоннору-гар электроэнергияны мониттан быһа ылар чакчыллара көһүнэ. Бэ-рээдэһкэ түмүгэ оройуон электронадзоругар тиз-рилиһэ.

Үлэһиттэр олоһор, үлэ-лиир усулуобуйаларын, медицинский комитет хааччылыһыларын, тэ-риэлэлэр баһаарынай ту-тунтарын маддын хонту-руолуубут. Учреждение-лар, тэриэлэлэр, совхоз иһини отделениелара госу-дарственной быһааныры толорууларыгар бэ-рээдэһкэлэр ытыллылар. Группа партиянай тэри-элэ, профком представ-теллэре, сельсовет депу-тата кытыллаах комис-сиялары совхоз Чыппа-ратаагы уонна Толоон-нобу отделениеларыгар кыстык тэрээһин бэ-

рээдэһкэлэтибит. Аһы-һын ортогутар ытыл-лыбыт бэрэбиэркэ То-лоонго сүөһүттэри ити аһыһыһын хааччыла-һыһылар, ТСН агрегат үлэһэбэтэ хотону сы-бааһын саһардыы саһа-ламмыта, комбикорм тизлэһинэ эбии аһыһын оһоһуллабыта, быһата, тэ-рээһин үлэһит бытаар-быттарын чуолкайдаан, боппуросе отделение са-лаятатыгар, ыһыһык фермалар коллектив-тарыгар боппуростары туруорбуһут, итэҕэстэри туоратын болдохторун ыһыһыһыт. Чыппара от-делениелыгар ытыллы-быт бэрэбиэркэ түмүгэ эмнэ коллектив муну-һар дүүллэһилибитэ.

Дьон этигини, комис-сиялар ыйбыт итэҕэстэ-рин учуоттаан, олору группа хонтуруолга ы-тыллыта. Ити түмүгэр бары фермаларга ынаҕы күн-нэ үстэ маһын олохто-но, сүөһүгэ эбии аһыһын оһоһуллаах буолла. Үлэ-һиттэргэ ити аһыһын тэриллиһэ. Түмүгэр фер-маларга маһыһыһыны үлэ режима олоһун бу-ла.

Хотон механизация-тыгар техникага сыһыан-наах боппуростар сы-һыһы-һоһууга сыһыла-һара баар суол. Итинни сүһаа быһаарыһылары эрийэр боппуростары исполкомга, үлэ коллек-тивтарыгар туруоруу ко-дүүһэ улахан. Ол эппи-эттээһини үрдэтэр, дьыа-ла туругун чуолкайдыр, толорулаахтык үлэһэ-дьон, коллектив, наһи-лиһинэ күүһүн түмэр. Иһикитин группа үлэ-бу көрүнүн киһини туттуоһа.

П. МОДУСКИН,
группа председателя.

ХОНТУРОУЛТАН УҔУЛУННА

Народнай хонтуруол оройуоннаагы комитетэ аһыһыт сыл аһыһыһы-тыгар «Сельхозтехника» холбоһук совхозтары фондовой матырыйаал-ларынан хааччыһы бы-лаанын толорууга ыла-тар үлэһини туһунаан боп-пуруһу дүүллэспитэ.

Комитет хонтуруол бэ-рээдэһиннэ ыһыһыт бэ-рээдэһиннэ «Агроснаб» (начальник Кубаров В. А.) туһаныаах боппурос-на үлэни тупсарыта ба-һыһыта. Ол курдук, совхозтары фондовой ма-тырыйаалларынан хаач-чыһы графита халба-һаабаах тутуһулар.

Быйыл орду хото тутуу матырыйааллара—гипс и р-турбалар, радиатор, элек-тродтар, лизе тиир, ру-бероид—аһыһыһыттар. Оттон иһер быһаан-наамматыһыһылар үс бүт элбэх кэлбит. Урут ала-бохтик кэпсэһинэ туру-т тоһоһонон, кырааскаан хааччыһы быһаанна-ра эмнэ туолла. Олору тэһэ 14 смесителлэр, 42 КВ уонна 6 «Универсал» котеллар кэллилэр. Карл Маркс аһыһыан уонна «Мугудай» совхозтарга пилоразалар бэриллиһи-лэр. Сүрүн быһаанна-мыт фондаларынан сөп-

хоттар толору хааччы-лыһыһылар.

Комитет бу боппуруһу, толоруллубутунан, хон-туруолтан уһулда.

х х х

Карл Маркс аһыһыан совхоз Төһүргэстээх фер-матынаагы комплексн үлэһиттэ аһыһыһыт пэриэстэри туоратыыга быйыл 14600 солк, үлэ толорулунна. Билигин кормоцх, ноһому ыраастыыр уонна аһы-һыгы тардатар агрегат-тар үлэһитилэр.

Комплекс үлэһит ту-һунаан комитет бу дьыл олунньутаагы уураада толоруллубутунан хонту-руолтан уһулунна.

Бэрт элбэх сыл ту-руоруллан, кэпсэһилэн, үп көрүлэн петиция бастагы сыһыгар Мы-рылаага аһыһы сыһаар аналлаах бадыбаал оһо-һуллабыта. Государство-го аһыһыһыан бороуук-сууһыны харайыыга, киин хаачыстыбатын тупса-рыһыга бу бир быһаарар оруулаах объекты ком-бинат тутууга маастара В. П. Михайлов тэрийэн, үлэһиттэри кэпсэһэн оһоһуллабыта. Маастар муус устар 24 күнүгэр киирэн В. П. Платонов салайааччылаах бири-гээдэ бадыбаалы тутан бүтүрдэ дьон «үчүгэй»-һыһаа тутан, доку-муоннаһан таһыһыта. Туттааччылар хамнаста-

БАДЫБААЛ СУУЛУННА

рын аһыһыһытара. Ол эрэри тутууу ба-рыһыһытан, бүтүгүн эр-дэн хаачыстыбата суох оһоһууһун үрдэ уйутту-бааһа сууллаан түспүтэ. Саастык хаар уута өтөн киирэн уонна аһыһаа да ыһаарыһыһыттарын аһыһыһы буолан быйыл сайын төртүт да туһалаа-быта. Бадыбаал аһы-һыһы кэһайэ сметада көрүлүбүтүн кыһа-һыһылан оһоһуллабыт. Ити туһунаан үгүсүлүр, хараһы баһыан үлэһэ-һин иһин буруйдаахтар-тан эппиэттээһи ирдир-га этиһэр кинирбиттэр. Комитет уонна ОБХСС

инспекцията бэрэбиэркэ-дээһиннэ ити итэҕэ-стэр толору бааларын көрдөрүлэр.

Народнай хонтуруол оройуоннаагы комитетин учуораттаах мунуһаар маһыһа аһыһыһы боп-пурос көрүлүнэ. Ту-тууу ыһыһыһы чопчу буруйдаах В. П. Михай-лов быраак оһоһуллабы-туу быһыан туран ону-бу сыл иһинэн туорат-га дьаһаллары ыларга-рыан дьон эрэһиэриитин комитет болдомтого ыла уонна дьыһыһы суу-һыһыһыһы органныгар биэрэртан тутунна.

С. НИКОЛАЕВ.

